

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupíčkové v právní věci žalobce: **P. V.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravské kraje**, se sídlem Kounicova 24, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 1. 2019, č. j. 41 A 69/2018 – 27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátovi Mgr. Ladislavu Bártovi **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalované ze dne 14. 11. 2018, č. j. KRPB-254486-23/ČJ-2018-060022-SVZ, byl žalobce zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), za účelem správního vyhoštění, a doba zajištění byla stanovena na 60 dnů od okamžiku omezení osobní svobody, tj. od 12. 11. 2018 do 10. 1. 2019.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu u Krajského soudu v Brně, který ji zamítl rozsudkem ze dne 25. 1. 2019, č. j. 41 A 69/2018 – 27.

[3] V odůvodnění rozsudku krajský soud konstatoval, že žalovaná je povinna si vyžádat závazné stanovisko k možnosti vycestování cizince pouze v řízení o správním vyhoštění podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nikoliv v souvislosti s řízením o zajištění. V daném případě však žalobce byl zajištěn za účelem správního vyhoštění a rozhodnutí o správním vyhoštění bylo vydáno ve stejný den jako napadené rozhodnutí, tudíž žalovaná předmětné závazné stanovisko již měla k dispozici a mohla tak z něj vycházet. Krajský soud připustil, že konstatování bezpečnostní situace na Ukrajině bylo ze strany žalované stručné a na předmětné závazné stanovisko žalovaná výslovně neodkazovala. Pro účely vydání rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění za situace, kdy rozhodnutí o správním vyhoštění vydáno bylo, je podle krajského soudu vypořádání se s tvrzením žalobce, které bylo taktéž velmi stručné, zcela dostačující. V této souvislosti krajský soud dodal, že žalobce pochází z obce X nacházející se v X oblasti na západě Ukrajiny, a tudíž se nepříznivá bezpečnostní situace na východě země nedotýká místa jeho bydliště v zemi původu.

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. b) s. ř. s.

[5] Stěžovatel namítal, že žalovaná nedostatečně vyhodnotila realizovatelnost účelu zajištění, tj. vyhoštění stěžovatele na Ukrajinu, a to s ohledem na jím tvrzené skutečnosti nasvědčující možnosti eventuálního ohrožení stěžovatele vážnou újmou při jeho návratu do země původu. Stěžovatel nesouhlasil s krajským soudem v tom, že by se žalovaná fakticky nemusela zabývat jeho konkrétními tvrzeními ohledně možné vážné újmy, která mu hrozí při návratu na Ukrajinu. Žalovaná se eventuální realizovatelností zajištění ve vztahu k možné závažné újmě hrozící stěžovateli zabývala zcela nepřijatelně stručně a vyjádřila se k této otázce zcela obecným konstatováním. Stěžovatel proto trval na tom, že předmětné „vypořádání“ lze označit za zjevně nepřezkoumatelné, neboť nijak nekonkretizuje zcela individuální tvrzení, jimiž před vydáním napadeného rozhodnutí argumentoval ve snaze poukázat na údajnou vážnou újmu hrozící mu na Ukrajině. Podobně pak stěžovatel nesouhlasil s názorem krajského soudu, podle něž v jeho případě nebylo třeba vycházet ze závazného stanoviska ministerstva vnitra. K tomu odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150. V případě stěžovatele pak jednoznačně nastala situace potřeby posouzení zcela konkrétních hrozeb, na což žalovaná nesprávně rezignovala, a to nejen zohledněním konkrétního závazného stanoviska, nýbrž i absencí jakékoliv vlastní argumentace. Co se týče relativně podrobného vypořádání otázky samotné situace na Ukrajině, jak ji provedl krajský soud v napadeném rozsudku, stěžovatel poukázal na to, že správní soud nemůže nahrazovat nečinnost správních orgánů a vyjádření soudu k relevanci stěžovatelových tvrzení ve vztahu k jemu hrozící vážné újmě nemůže nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované ani částečně nahradit.

pokračování

[6] Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalované a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

IV.

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Podstatou kasační stížnosti je přesvědčení stěžovatele, že žalovaná nedostatečně vyhodnotila existenci vážné újmy hrozící mu při návratu na Ukrajinu a krajský soud se nesprávně vypořádal se související žalobní námitkou.

[10] Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců „*v]ycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*“ Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje „*a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*“

[11] Stěžovatel v průběhu správního řízení do protokolu o podání vysvětlení ze dne 12. 11. 2018 uvedl, že dne 24. 6. 2014 přicestoval do Polska na turistické vízum. V Polsku pobýval asi šest měsíců a pak přicestoval do České republiky za prací, přičemž pro pobyt zde nemá žádné povolení. Uvedl, že dříve vydané rozhodnutí o správním vyhoštění nerespektoval. Cestovní pas ztratil dne 10. 11. 2018 v Brně. Jeho ztrátu nenahlásil, neboť je na území nelegálně. Na území České republiky či na území členských států Evropské unie nemá žádné příbuzné či jiné vazby nebo závazky. Na Ukrajině má rodiče a dva bratry, s rodinou je v kontaktu. Po návratu na Ukrajinu může bydlet u rodičů v rodinném domě. Dodal, že v návratu na Ukrajinu mu brání skutečnost, že se bojí války.

[12] Tím, jaké podmínky musí být splněny, aby správní orgán mohl rozhodnout o zajištění cizince, se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS. Podle rozšířeného senátu „*[s]právní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní*

vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...] O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“

[13] Z obsahu spisového materiálu i ze samotného správního rozhodnutí vyplývá, že žalovaná posuzovala možnost realizace vyhoštění stěžovatele. Na str. 5 napadeného rozhodnutí žalovaná výslovně uvedla, že „[z] běžné praxe je správnímu orgánu známo, že v případě jmenovaného existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala jmenovaného z území České republiky vyhostit. Správní orgán v této věci hodnotil nashromážděné materiály, které si z moci úřední opatřil a zároveň vycházel ze skutečností sdělených v protokolu o výsledku účastníka správního řízení ze dne 12. 11. 2018, ve kterém jmenovaný neuvedl takové zásadní skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon vyhoštění nebude moci být realizován. Správní orgán také při této úvaze zhodnotil rodinné a soukromé poměry, které má jmenovaný navázány na území, přičemž bylo postaveno na jisto, že cizinec nemá na území České republiky žádné příbuzenské vazby a zajištěním tak nebude zasaženo do jeho soukromého a rodinného života. Rovněž nebylo zjištěno, že by cizinci v zemi původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu ustanovení § 179 zákona č. 326/1999 Sb.“ Žalovaná si rovněž opatřila závazné stanovisko ministerstva vnitra ze dne 13. 11. 2018, č. j. KRPB-254486/ČJ-2018-060022-SV, ze kterého vyplývá, že nebyly shledány důvody ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, které by znemožňovaly vycestování stěžovatele na Ukrajinu, a jeho vycestování je tudíž možné.

[14] Nejvyšší správní soud v této souvislosti dále poukazuje na rozsudek ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 33/2013 - 35, ve kterém soud reagoval na výše zmíněné usnesení rozšířeného senátu následovně: „[z] odůvodnění zmiňovaného rozhodnutí rozšířeného senátu je patrné, že směřuje především k situaci, kdy je teprve zahájeno řízení o správním vyhoštění a není dosud vydáno rozhodnutí ve věci samé (srov. zejm. bod 27, v němž rozšířený senát stanoví povinnost správního orgánu v řízení o zajištění „předběžně“ posoudit možné překážky správního vyhoštění). V nyní posuzované věci již bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatele, které bylo potvrzeno rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 22. 10. 2012. Žalobu proti tomuto rozhodnutí stěžovatel nepodal. Žalovaná proto nemusela činit pouze předběžný úsudek o možných překážkách vyhoštění stěžovatele, ale mohla vyjít z pravomocného a vykonatelného rozhodnutí o správním vyhoštění.“ Právní závěry vyplývající z tohoto rozsudku lze vztáhnout na nyní posuzovanou věc, neboť i v případě stěžovatele bylo již vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 22. 4. 2016, č. j. KRPB-99528-6/ČJ-2016-060022-SV, které nabylo právní moci dne 28. 4. 2016. Dále lze poukázat i na skutečnost, že rozhodnutím ze dne 14. 11. 2018, č. j. KRPB-254486-24/ČJ-2018-060022-SVZ, bylo stěžovateli uloženo další správní vyhoštění v délce tří let.

[15] Naopak v této věci nelze aplikovat závěry vyplývající např. z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 - 34, ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1 Azs 275/2015 - 27, nebo ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Azs 7/2016 - 22, podle kterých se správní orgán musí vypořádat s možnými překážkami realizace vyhoštění (vycestování) cizince podle § 179 odst. 1 a 2 písm. a), b) a c) zákona o pobytu cizinců podrobně a konkrétně. Je tomu tak proto, že stěžovatelé v uvedených věcech výslovně namítali

pokračování

překážky bránící jejich vyhoštění či zde byly objektivně známé skutečnosti nasvědčující existenci překážek pro vyhoštění. Naopak v nyní posuzované věci stěžovatel nenamítal, že by zde byly konkrétní překážky pro realizovatelnost správního vyhoštění (vycestování), resp. neuvedl ani žádné relevantní informace, ze kterých by mohl správní orgán dospět k závěru, že jej nelze vyhostit do země původu (stěžovatelem obecně uváděnou obavu z války na Ukrajině nelze bez dalšího považovat za překážku vyhoštění). Rovněž správnímu orgánu ani soudu nebyly známy žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit existenci překážek. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění a aktuální závazné stanovisko ministerstva vnitra (při absenci konkrétních tvrzení nebo informací obecně známých, které by naznačovaly, že stěžovateli hrozí v zemi původu skutečné nebezpečí vážné újmy) představuje v nyní posuzované věci dostatečný podklad pro předběžné posouzení realizovatelnosti stěžovatelova vyhoštění, a proto jsou závěry žalované i krajského soudu správné. Nejvyšší správní soud proto nepřisvědčil námitce stěžovatele, že se žalovaná touto otázkou nezabývala vůbec, resp. nedostatečně.

[16] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[17] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[18] Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby - podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů] v celkové výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna ustanoveného advokáta činí částku ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu